

KỸ NĂNG LÀM VIỆC NHÓM ĐỐI VỚI SINH VIÊN NĂM THỨ NHẤT TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ CÔNG NGHIỆP LONG AN

Teamwork skills for first year students at Long An University of Economics and Industry

Trần Thị Mỹ Tiên¹

¹Trường Đại học Kinh tế Công nghiệp Long An, Long An, Việt Nam
tran.tien@daihoclongan.edu.vn

Tóm tắt — Kỹ năng làm việc nhóm là khả năng hợp tác và tương tác hiệu quả với các thành viên khác trong một nhóm để đạt được mục tiêu chung, thường diễn ra trong các cuộc thảo luận, dự án, cuộc họp hay các hoạt động hợp tác khác trong cơ quan, doanh nghiệp. Kỹ năng này bao gồm khả năng giao tiếp, hợp tác, thích ứng, lãnh đạo, giải quyết xung đột và nhiều khía cạnh khác liên quan đến việc làm việc trong môi trường nhóm. Sinh viên trường đại học cần được trang bị các kỹ năng mềm trong đó có kỹ năng làm việc nhóm giúp sinh viên có nhiều cách tiếp cận kiến thức, kinh nghiệm cá nhân từ đó giúp sinh viên hình thành được các kỹ năng tốt tạo điều kiện cho sinh viên có nhiều cơ hội cho làm việc sau tốt nghiệp.

Abstract — Teamwork skills are the ability to cooperate and interact effectively with other members of a group to achieve common goals, often taking place in discussions, projects, meetings or collaborative activities, other partners in agencies and businesses. This skill includes the ability to communicate, collaborate, adapt, lead, resolve conflicts, and many other aspects related to working in a team environment. University students need to be equipped with soft skills, including teamwork skills, which help students have many ways to access knowledge and personal experience, thereby helping students form good skills to facilitate learning giving students many opportunities to work after graduation.

Từ khóa — Sinh viên, kỹ năng, làm việc nhóm, student, skill, working group.

1. Đặt vấn đề

Trong thời đại công nghệ 4.0, phương pháp và tư duy giáo dục của nước ta cũng có nhiều thay đổi từ phương pháp và tư duy truyền thống sang tiếp cận nhiều cái mới và hiện đại hơn của thế giới. Cụ thể, hiện nay phương pháp giáo dục STEM đang được áp dụng tại các nước trên thế giới và tại Việt Nam. STEM là viết tắt của 4 môn học gồm Science (Khoa học), Technology (Công nghệ), Engineering (Kỹ thuật) và Mathematics (Toán học). Trong chương trình giáo dục STEM, các môn học này không được giảng dạy độc lập mà tích hợp với nhau thành một môn học với nhiều phương pháp giảng dạy khác nhau từ dạy bằng dự án, trải nghiệm đến thực hành. Các bài học được thiết kế dựa trên những vấn đề, hiện tượng thường gặp trong thực tế. Đặc biệt, STEM chú trọng vào 5 khía cạnh đào tạo bao gồm: Gắn kết (Engage), Khám phá (Explore), Diễn giải (Explain), Củng cố (Elaborate) và Đánh giá (Evaluate), hay còn gọi là mô hình 5E trong giảng dạy. Năm yếu tố này kết hợp theo thứ tự như một quy trình chuẩn mực, giúp người học có thể khám phá

kiến thức mới dựa trên nền tảng kiến thức trước đó thông qua hoạt động trải nghiệm và thực hành. Ưu điểm của STEM là giúp người học có được sự tiếp cận kiến thức liên ngành trong quá trình học và lồng ghép những gì đã học vào bối cảnh thực tiễn, từ đó phát triển các kỹ năng như giải quyết vấn đề, tư duy sáng tạo, phản biện, hỏi đáp và kỹ năng làm việc nhóm. Như vậy, phương pháp giáo dục mới hiện nay chú trọng vào kỹ năng của người học nhằm tạo ra những con người đáp ứng được nhu cầu công việc của thế kỷ mới, đóng góp vào sự phát triển kinh tế xã hội.

Và theo Warren Buffett đã từng chia sẻ: "Nếu muốn đi thật nhanh thì đi một mình. Nếu muốn đi thật xa hãy đi cùng nhau" sự thành công và phát triển bền vững của các tổ chức, doanh nghiệp luôn cần sự kết nối, đồng lòng của tất cả mọi người. Mỗi người có một khả năng nhất định, một số niềm đam mê nhất định, một số lĩnh vực quan tâm nhất định. Cùng nhau làm việc chung, tương trợ cho nhau trong công việc sẽ giúp mọi người một mặt bổ sung cho nhau, mặt khác tạo điều kiện cho nhau phát huy được sở trường của mỗi người. Nếu

làm việc đơn lẻ thì nhiều khi cho ta cảm thấy chán nản, bỏ dở. Còn nếu làm việc chung của nhóm thì cả nhóm sẽ cùng nhau giải quyết, tìm phương án và hỗ trợ bổ sung ý kiến cho nhau, ... nên ta dễ vượt qua khó khăn hơn. Qua đó vai trò của làm việc nhóm rất quan trọng trong học tập và cũng như làm việc.

Năm nhất bậc đại học là thời gian mà người học có nhiều bỡ ngỡ, cần được hướng dẫn để có phương pháp học phù hợp và có những kỹ năng cần thiết hỗ trợ cho việc tiếp thu kiến thức, định hướng trong công việc sau này; và kỹ năng làm việc nhóm là một trong những kỹ năng nên có ở sinh viên năm nhất.

2. Kỹ năng làm việc nhóm

2.1. Khái niệm về nhóm

Nhóm là tập hợp nhiều người, từ hai người trở lên. Và nhóm là tập hợp nhiều người cùng có chung mục tiêu, thường xuyên tương tác với nhau, mỗi thành viên có vai trò nhiệm vụ rõ ràng và có các quy tắc chung chi phối lẫn nhau.

Vậy điều kiện cần và đủ về nhóm là tập hợp nhiều người, từ hai người trở lên và yêu cầu tất yếu cần phải có đó là giữa các thành viên có sự tương tác, quan hệ qua lại lẫn nhau nhằm đảm bảo đạt đến một mục tiêu chung được đề ra.

Nhóm có thể được phân 3 loại phổ biến:

- **Theo tính chất:** Nhóm có thể là chính thức hoặc không chính thức. Nhóm chính thức là nhóm được thành lập với mục đích cụ thể và có cấu trúc rõ ràng. Nhóm không chính thức là nhóm hình thành tự phát và không có cấu trúc rõ ràng.

- **Theo quy mô:** Nhóm có thể là nhỏ hoặc lớn. Nhóm nhỏ thường có quy mô từ 2 đến 10 người, trong khi nhóm lớn có quy mô hơn 10 người.

- **Theo thời gian tồn tại:** Nhóm có thể là ngắn hạn hoặc dài hạn. Nhóm ngắn hạn là nhóm tồn tại trong một khoảng thời gian ngắn, chẳng hạn như nhóm dự án hoặc nhóm nghiên cứu. Nhóm dài hạn là nhóm tồn tại trong một khoảng thời gian dài, chẳng hạn như gia đình hoặc nhóm bạn bè.

2.2. Làm việc nhóm

Làm việc nhóm là quá trình mà các cá nhân trong một tổ chức, công ty hoặc dự án hợp tác cùng nhau để đạt được mục tiêu chung. Trong làm việc nhóm, mỗi thành viên đều có vai trò và trách nhiệm riêng, đồng thời hỗ trợ lẫn nhau để hoàn thành công việc và giải quyết các vấn đề phát sinh. Làm việc nhóm giúp:

- Tận dụng sức mạnh của sự đa dạng.
- Phân chia trách nhiệm.
- Học hỏi và phát triển.
- Tăng cường động lực.
- Nâng cao chất lượng công việc thực hiện.

Để làm việc nhóm hiệu quả, các thành viên cần tuân thủ các nguyên tắc và kỹ năng làm việc nhóm như: giao tiếp rõ ràng, tôn trọng ý kiến của người khác, chia sẻ trách nhiệm, giải quyết xung đột một cách chuyên nghiệp và hợp tác với nhau để đạt được mục tiêu chung.

2.3. Kỹ năng làm việc nhóm

Kỹ năng làm việc nhóm là khả năng hợp tác và tương tác hiệu quả với các thành viên khác trong một nhóm để đạt được mục tiêu chung, thường diễn ra trong các cuộc thảo luận, dự án, cuộc họp hay các hoạt động hợp tác khác. Bao gồm khả năng giao tiếp, hợp tác, thích ứng, lãnh đạo, giải quyết xung đột và nhiều khía cạnh khác liên quan đến việc làm việc trong môi trường nhóm.

Và kỹ năng làm việc nhóm đòi hỏi sự nhạy bén trong việc hiểu và tương tác với các thành viên khác, khả năng lắng nghe và truyền đạt thông tin một cách rõ ràng và hiệu quả, cũng như khả năng thể hiện ý kiến và đóng góp ý tưởng. Ngoài ra, kỹ năng quản lý thời gian, sắp xếp công việc và phân chia nhiệm vụ cũng là một phần quan trọng của kỹ năng làm việc nhóm.

Có kỹ năng làm việc nhóm tốt giúp tạo ra một môi trường làm việc tích cực và hỗ trợ, khuyến khích sự sáng tạo và thúc đẩy hiệu suất làm việc của cả nhóm. Bằng cách tận dụng lợi thế và đóng góp của từng thành viên, kỹ năng làm việc nhóm đóng vai trò quan trọng trong

việc đạt được mục tiêu chung và thành công của nhóm.

2.4. Vai trò và lợi ích của kỹ năng làm việc nhóm

Đối với cá nhân: Kỹ năng làm việc nhóm đóng vai trò quan trọng trong quá trình phát triển bản thân của mỗi người. Việc rèn luyện kỹ năng này sẽ giúp mỗi cá nhân:

- Phát triển kỹ năng giao tiếp, tự tin đưa ra quan điểm, ý kiến cá nhân của mình trong các cuộc thảo luận đội nhóm.
- Xây dựng mối quan hệ tốt đẹp với đồng nghiệp, giúp giải quyết xung đột hiệu quả.
- Nâng cao năng lực tổ chức công việc, tăng cường hiệu suất làm việc
- Có thể đưa ra những quyết định đúng đắn dựa trên ý kiến của những người khác.
- Có cơ hội học hỏi từ những thành viên khác trong nhóm, mở rộng kiến thức và cảm thấy tự tin hơn trong công việc.

Đối với doanh nghiệp: Doanh nghiệp sở hữu đội ngũ nhân viên với kỹ năng làm việc nhóm xuất sắc sẽ là một doanh nghiệp đoàn kết, vững mạnh, có chiều hướng phát triển lâu dài, những lợi ích mà kỹ năng này mang lại cho doanh nghiệp:

- Thúc đẩy hiệu suất công việc: Kỹ năng làm việc nhóm giúp mọi người san sẻ, phân công công việc phù hợp, nhờ đó mang lại hiệu suất công việc tốt hơn.

- Gắn kết giữa lãnh đạo - nhân viên: Quá trình làm việc nhóm giúp quản lý và nhân viên thấu hiểu nhau hơn, chia sẻ nhiều ý kiến, quan điểm, cảm nhận cá nhân, từ đó giúp họ có sự gắn kết bền chặt, tránh việc tạo khoảng cách, phân cấp bậc.

- Lựa chọn được những phương án tối ưu nhất: Khi làm việc nhóm, tất cả mọi người đều đưa ra ý kiến, mỗi ý kiến sẽ có ưu điểm và tính độc đáo riêng, người trưởng nhóm có thể chọn lựa được phương án tốt nhất.

- Môi trường kỷ luật: Xây dựng một môi trường kỷ luật, nhân viên trong tổ chức có ý thức, trách nhiệm cao hơn trong công việc cũng như quy trình làm việc nhóm hiệu quả.

3. Kỹ năng làm việc nhóm cho sinh viên năm nhất tại Trường Đại học Kinh tế Công nghiệp Long An

3.1. Lý do sinh viên năm nhất phải có kỹ năng làm việc nhóm

Theo khảo sát của tác giả đối với sinh viên năm nhất của ngành Công nghệ thông tin (CNTT) khóa 2022 và khóa 2023 của Trường DLA, do đặc thù đa phần sinh viên năm nhất thường đến từ các trường Trung học Phổ thông khác nhau nên đa số sinh viên chưa quen biết nhau, nên sinh viên thường rất ngại khi tiếp xúc với bạn mới và đa số sinh viên khi được yêu cầu giới thiệu bản thân trước lớp một số sinh viên thì cảm thấy bối rối, rụt rè và có cảm giác hồi hộp không nhớ nội dung để nói khi đứng trước lớp trình bày dù đã cho chuẩn bị nội dung; chỉ có một số ít sinh viên trình bày lưu loát phần giới thiệu bản thân trước lớp.

Bảng 1. Số lượng sinh viên ngành CNTT tham gia khảo sát học phần làm việc nhóm

	KHÓA 2022	KHÓA 2023
NAM	36	32
NỮ	7	3

Để thuận lợi cho sinh viên mới nhập học chương trình đào tạo năm nhất nên ưu tiên môn kỹ năng, điển hình sinh viên ngành CNTT năm nhất tại trường DLA đã được học môn Làm việc nhóm với mục đích giúp sinh viên làm quen với nhau, hiểu các khái niệm về làm việc nhóm, tạo cơ hội cho sinh viên rèn luyện và thực hành các kỹ năng cần thiết như làm việc nhóm, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng

quản lý thời gian, kỹ năng sắp xếp thời gian và phân chia công việc, kỹ năng thuyết trình.

Giảng viên môn Làm việc nhóm yêu cầu sinh viên của lớp tự chọn hình thành nhóm nhỏ để thực hành các kỹ năng làm việc nhóm với nhau, sản phẩm là kết quả giải quyết tình huống giảng viên đưa ra thông qua hình thức thuyết trình bằng powerpoint của cả nhóm;

hình thức này làm tiền đề cho việc học nhóm và làm việc nhóm cho các môn học khác trong các học kỳ còn lại của chương trình đào tạo đại học. Điều này không những giúp các bạn sinh viên rèn luyện các kỹ năng từ năm thứ nhất, mà còn tạo thuận lợi hình thành các kỹ năng mềm tốt giúp sinh viên dễ dàng tìm được việc làm sau này.

3.2. Các kết quả đạt được sau khi sinh viên hoàn thành môn làm việc nhóm

Trong năm 2022 và năm 2023, sau khi hoàn thành học phần Làm việc nhóm cho sinh viên năm nhất ngành CNTT của trường DLA, tác giả cho sinh viên làm khảo sát về sự cần thiết của môn học và ý kiến của sinh viên sau khi hoàn thành môn học. Kết quả như sau:

Bảng 2. Thống kê số lượng sinh viên đồng ý câu hỏi khảo sát

STT	Câu hỏi khảo sát	Số sinh viên đồng ý	Tỷ lệ (%)
1	Học phần giúp sinh viên làm quen với các thành viên của lớp	75	96,2
2	Học phần giúp sinh viên biết được lợi ích của hoạt động nhóm và xây dựng nhóm trong thực tế	65	83,3
3	Giúp sinh viên hiểu được các khái niệm cơ bản về làm việc nhóm, điểm mạnh điểm yếu trong triển khai làm việc nhóm.	60	76,9
4	Giúp người học vận dụng được các kiến thức căn bản để hình thành nhóm làm việc	72	92,3
5	Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động nhóm	54	69,2
6	Sinh viên vận dụng thành lập nhóm và tìm tài liệu, xây dựng bài thuyết trình	73	93,6
7	Sinh viên được nhóm trưởng phân công công việc trong bài thuyết trình hợp lý	70	89,7
8	Sinh viên có kỹ năng trình bày trước lớp	58	74,4
9	Sinh viên thấy rất cần thiết học phần Làm việc nhóm	72	92,3
10	Sinh viên thấy được các vấn đề phát sinh khác trong quá trình làm việc nhóm chung (như mâu thuẫn về suy nghĩ, cách trình bày, mất thời gian, không đúng giờ, ý lại của các thành viên khác trong nhóm,...)	68	87,2

Kết quả khảo sát ý kiến của sinh viên khóa 2022, 2023 sau khi hoàn thành môn Làm việc nhóm cho thấy các ý kiến của sinh viên đều đạt trên 50%, chứng tỏ học phần có tác động đến sinh viên trong việc hình thành và xây dựng các kỹ năng cần thiết cho việc học và làm nền tảng để học các môn học tiếp theo trong chương trình đại học.

4. Đề xuất tăng cường kỹ năng làm việc nhóm cho sinh viên năm nhất tại Trường Đại học Kinh tế Công nghiệp Long An

Để giúp cho sinh viên tiếp cận với các môn học và phương pháp học đại học, việc hướng dẫn các môn kỹ năng ở năm thứ nhất là rất cần thiết. Khi sinh viên mới nhập học nên

được tiếp cận với các môn kỹ năng mềm giúp sinh viên có định hướng và cơ hội học tập tốt hơn. Cụ thể môn Làm việc nhóm của ngành CNTT có thể giúp sinh viên định hướng được bản thân và cách thức làm việc chung với người khác; rèn luyện khả năng làm việc trong môi trường tập thể; và sinh viên cũng sẽ nhận thức được các vấn đề phát sinh khi làm việc chung nhóm, các mâu thuẫn khi làm việc nhóm chung với nhau và cách giải quyết. Tác giả đề xuất nên thêm học phần này vào chương trình các ngành đào tạo khác của trường cho sinh viên năm nhất.

Để học nhóm hiệu quả, tác giả đề xuất các bạn sinh viên năm thứ nhất nên:

- Xây dựng nhóm học tập: nhóm từ 3- 5 thành viên. Nhóm học nên có nhóm trưởng và cả thư ký hay nhóm phó. Nhóm phải được hình thành dựa trên sự tình nguyện và tự giác, phân công nhiệm vụ phù hợp với khả năng, trình độ, sở trường của từng thành viên. Mỗi cá nhân trong nhóm phải nhận rõ trách nhiệm, quyền lợi và nghĩa vụ của mình. Đây cũng là phương pháp rèn luyện tinh thần trách nhiệm tốt cho từng người.

- Xác định mục tiêu, lên kế hoạch của cả nhóm: nhóm cần phải đưa mục tiêu rõ ràng, ví dụ như: học môn gì, mục tiêu đạt được sau khi học nhóm là gì. Từ đó, lên kế hoạch cụ thể cho từng buổi học nhóm từ thời gian, địa điểm học, kiến thức của từng buổi học,... Và phải đề ra kỷ luật cho cả nhóm.

- Lựa chọn phương pháp học phù hợp: Học nhóm khác với tự học riêng từng cá nhân. Khi học nhóm cần trao đổi và thống nhất, phối hợp. Hãy tìm hiểu cách học tập của từng người trong nhóm sau đó rút ra được phương pháp học tập tốt nhất cho tất cả mọi người. Có nhiều phương pháp học tập khác nhau như: sơ đồ tư duy, mô hình trực quan, học tập thực tế,...

Và khi học nhóm các bạn sinh viên cùng cần lưu ý sự đoàn kết, tôn trọng lẫn nhau giữa các thành viên nhóm, tuân thủ kỷ luật của nhóm, nghiên cứu cá nhân và tích cực tranh luận trao đổi kiến thức cùng nhau. Chú ý vận dụng các kỹ năng mềm khác để giải quyết mâu thuẫn khi làm việc cùng nhau tránh gây nên xung đột trong nhóm.

Ngoài ra, trong quá trình làm việc nhóm các bạn nên rèn luyện thêm các kỹ năng quản lý thời gian, kỹ năng thuyết trình, kỹ năng giao tiếp,... để giúp các bạn hình thành nên các kỹ năng tốt, điều này sẽ thuận lợi cho các bạn sinh viên trong việc đi phỏng vấn xin việc và làm việc sau khi tốt nghiệp.

5. Kết luận

Qua kết quả khảo sát sơ bộ của tác giả đối với sinh viên năm thứ nhất ngành CNTT của trường DLA cho thấy sau khi sinh viên hoàn

thành học phần Làm việc nhóm, đã có những tác động tích cực đến việc hình thành các kỹ năng mềm và định hướng cho việc học tập sắp tới của sinh viên. Có những bạn sinh viên ngày đầu vào học của học phần này khi được yêu cầu đứng trước lớp giới thiệu bản thân không dám nhìn thẳng xuống lớp, và các bạn nói chuyện rất là nhỏ và đứt quãng, vẻ mặt như đang làm việc gì đó rất khó khăn.

Sau thời gian tham gia học phần thông qua kết quả thuyết trình của các bạn trong nhóm đã có nhiều cải thiện rõ rệt, đặc biệt các bạn sinh viên đã có sự tự tin hơn, có bằng phân chia công việc và đã trình bày trước lớp tốt hơn buổi đầu tiên rất là nhiều. Hy vọng với bài nghiên cứu này các trường sẽ chú trọng đến kỹ năng mềm, cụ thể là kỹ năng làm việc nhóm hơn đến sinh viên năm nhất.

Tuy nhiên, nghiên cứu còn nhiều hạn chế do số lượng sinh viên được khảo chưa cao và chỉ có sinh viên ngành CNTT được tham gia học phần nên kết quả nghiên cứu chưa phản ánh được toàn bộ sinh viên của trường.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đặng Đình Bôi (2010), *Kỹ năng làm việc nhóm*, Trường Đại học Nông Lâm Tp.HCM, TpHCM.
- [2] John C. Maxwell (2023), *17 nguyên tắc vàng trong làm việc nhóm*. Tp.HCM: Nhà xuất bản Lao động.
- [3] Rober B Maddux (2007), *Xây dựng nhóm làm việc*, Nhà xuất bản Tổng hợp Tp.HCM.
- [4] Phan Văn Hồng Thắng (2019), *Làm việc nhóm từ A-Z*, Nhà xuất bản Thế Giới.
- [5] Bùi Loan Thùy và Phạm Đình Nghiệm (2010), *Kỹ năng mềm*, Nhà xuất bản Tp.HCM.
- [6] <https://scotch-ags.edu.vn/stem-la-gi>
- [7] <https://www.pace.edu.vn/tin-kho-tri-thuc/ky-nang-lam-viec-nhom>
- [8] <https://seoulacademy.edu.vn/phuong-phap-hoc-nhom-hieu-qua>

Ngày nhận bài: 18/6/2024

Ngày phản biện: 29/8/2024

Ngày duyệt đăng: 25/9/2024